

ECN 122

Humankapital = kompetanse

Innhold

- Humankapital – kort repetisjon
- Investering i humankapital (utdanning, kompetanse)
- Utdanning og sosial mobilitet – relevans av:
  - kostnader ved å skaffe seg utdanning/kompetanse
  - fordelene for arb.taker og samfunnet ved høyere kompetanse

Humankapital

- ECN 120, notat 2-3 (repetisjon denne saml)
  - Eks. Cobb-Douglas $Y = f(K, L) = A K^\alpha L^\beta$
  - Likevekt arb.mark: $Y_L = \beta A K^\alpha L^{\beta-1} = \frac{W}{P} = w$
dvs. marginalprodukt lik reallønna, w
- Arbeidskrafta har meir egna kompetanse → høgere eksponent for arbeidskraft $\beta' > \beta$
  - Ny likevekt arb.mark: $Y_L = \beta' A K^\alpha L^{\beta'-1} = w'$
  - Høgere lønn og total produksjon
- Fordeling investere i real- vs. humankapital?
  - Kort svar: slik at verdien av siste krone investert er lik mellom realkapital og humankapital

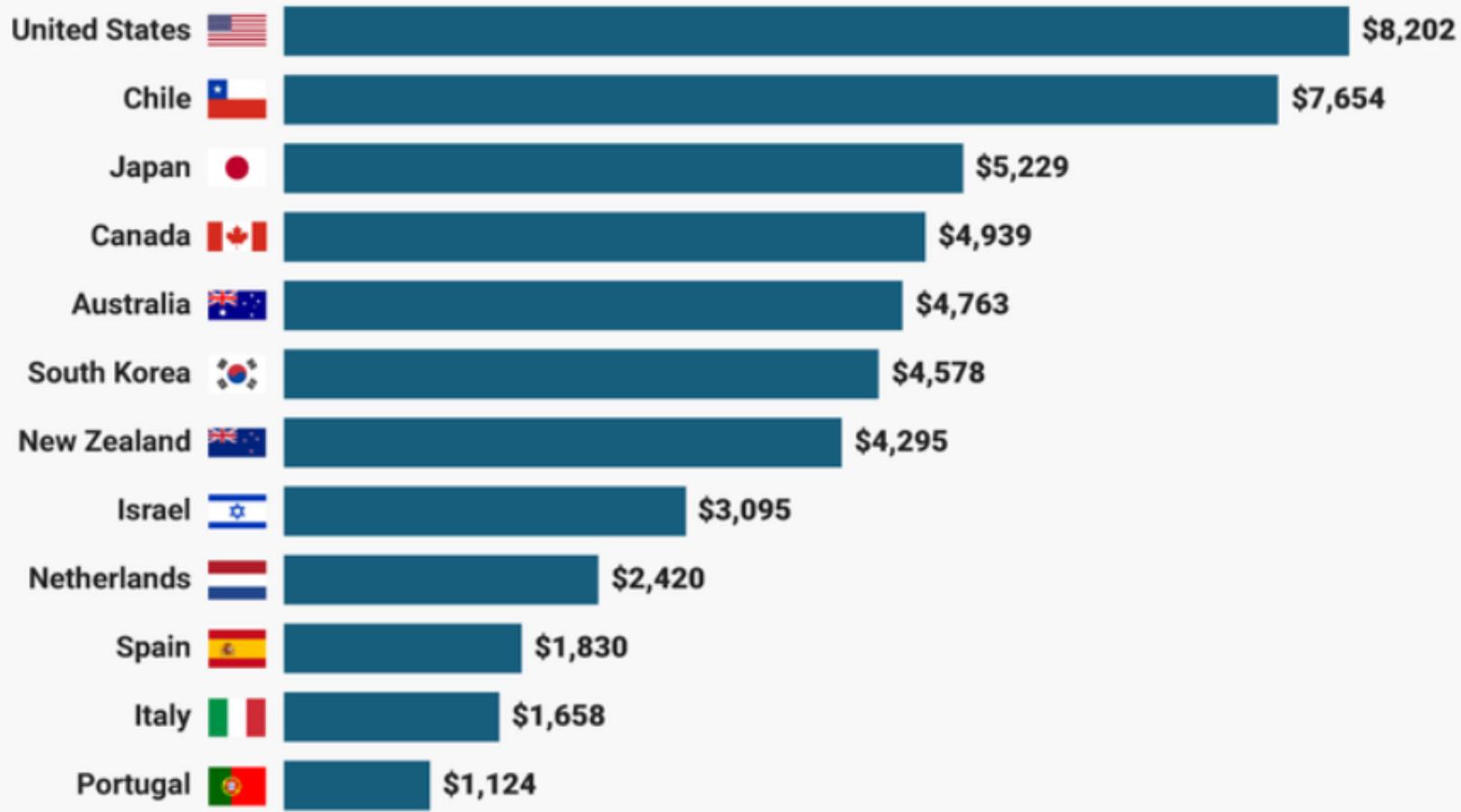
Humankapital, investering

- Investering humankapital gir
  - Grunnlag for høgere reallønn / auka sysselsetting
  - Auka avkastning på realkapitalen
- Lønna ikke bestemt som i “idealmodellen”
(fravær av markedsmakt, endogen lønn) →
  - Lønn for kompetanse bli for låg / for få tar utdanning → eksterneffekt
- Korrigering av eksterneffekten
  - høgere lønn for kompetanse – fordelingsproblem?
  - støtte til utdanning (← studenter forsaker lønn mens de studerer + usikkert om de klarer studiet)

Kostnader ved utdanning (1)

AVERAGE ANNUAL PUBLIC TUITION FEES

Fees at the bachelor level for public institutions, 2015/16

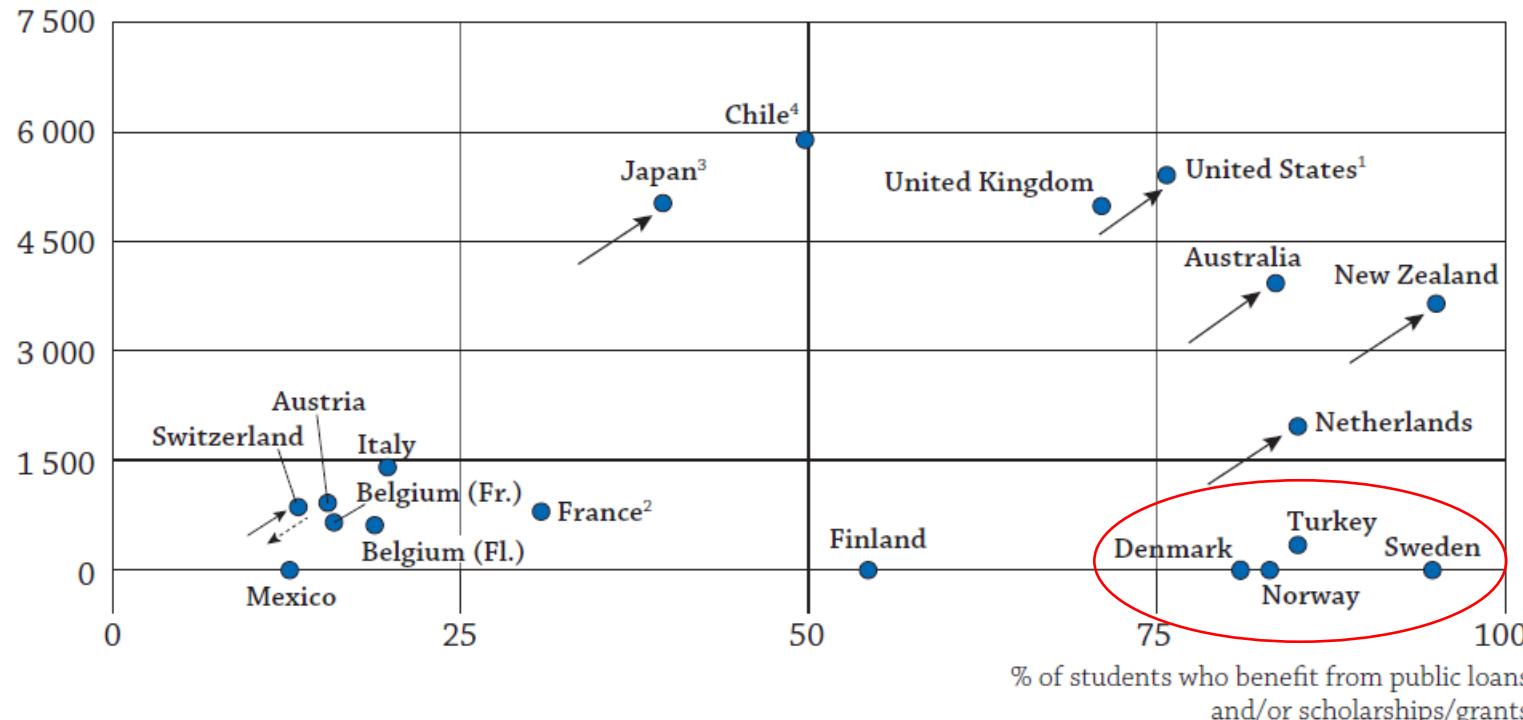

... kostnader ved utdanning (2)

Chart B5.1. Relationship between average tuition fees charged by public institutions and proportion of students who benefit from public loans and/or scholarships/grants in tertiary-type A education (2011)

For full-time national students, in USD converted using PPPs for GDP, academic year 2010/11

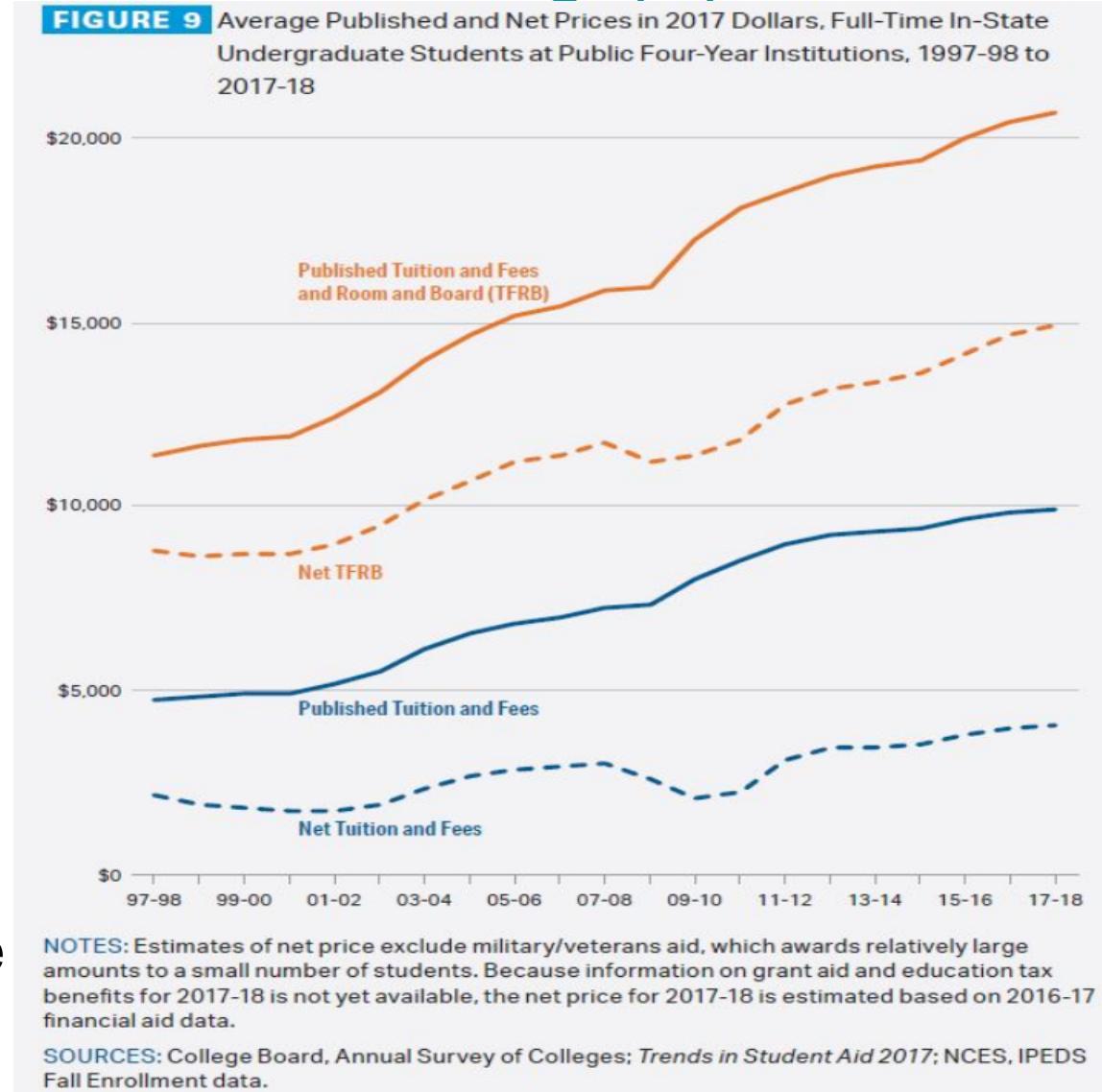
Average tuition fees charged by public institutions,
first degree programmes, in USD

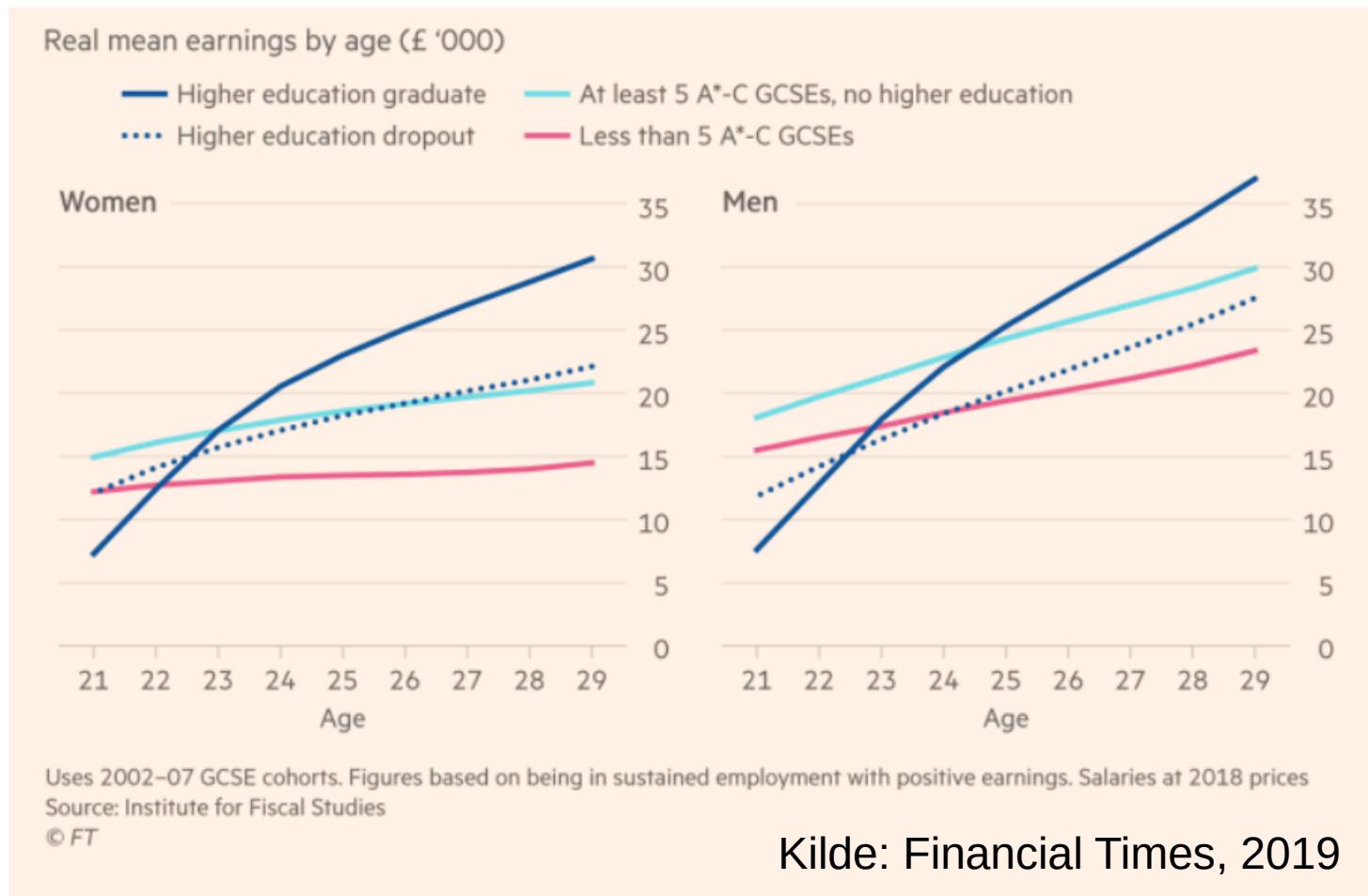
Kilde: OECD 2014 ([www.oecd.org/edu/EAG2014-Indicator%20B5%20\(eng\).pdf](http://www.oecd.org/edu/EAG2014-Indicator%20B5%20(eng).pdf))

... kostnader ved utdanning (3)

- Skolepenger (tuition) for 4 år bachelor v/ US off. univ.
  - Sterk vekst (som har vart lengre enn grafen viser)
  - Prisvekst skolepenger > 8X KPI)
- Private univ. har vesentlig høgere studieavg.

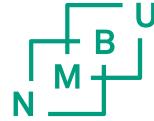
Privat gevinst av utdanning

Lønnsprofil etter alder i intervallet 21-29 år:

Låtere lønn for de med universitetsutdanning før 23-24 års alder ← fortsatt under utdanning

Humankap. – vekst/sosial mobilitet

- Utdanning – og vekst
  - Land med låg økonomisk terskel for utdanning (Norden + Tyrkia) har hatt sterkere langvarig sterk vekst enn land med høg terskel)
- Utdanning – og sosial utjamning
  - Prisvekst skolepenger > KPI/generell inntektsvekst → økonomiske hindre vokser
  - Utdanning – en viktig veg ut av fattigdom
- Kompetanse og organisering i arb.liv
  - Norge: bekymring for feil kompetanse
  - ... men utdanning → fleksibilitet & omstillingsevne